

EU:N ILMASTOPOLITIikkaa VAIVAA KUNNIANHIMON PUUTE

Yhteenveto Ulkopoliittisen instituutin Briefing Paperista numero 55

Kööpenhaminan ilmastokokous oli takaisku Euroopan unionille, jonka asetetut tavoitteet jäivät vajaiksi Yhdysvaltain johdolla muotoillusta lopputuloksesta. Toinen ilmastopoliittinen huolenaihe on se, että talouskriisin vaikutuksesta EU:n tämän hetkinen 20 % päästövähennystavoite ei enää ole yhtä vakuuttava kuin miltä se vaikutti vuosina 2007–2008. Kunnianhimon puute päästöjen vähennyksessä kyseenalaistaa unionin roolin suunnannäyttäjänä kansainvälisessä ilmastopoliitikassa. Todellista johtajuutta osoittava tavoite olisi jopa 35 % päästövähennys, jota pidetään EU:n oikeudenmukaisena osuutena teollisuusmaiden keskimääräisestä 30 %:n vähennyksestä. Tämä tavoite vastaisi nykytietojen perusteella vaativuudeltaan Japanin ja Australian ehdottamia tiukimpia vähennystavoitteita.

EU:n nykyinen linja, joka asettaa ehtoja 30 %:n päästövähennystavoitteeseen sitoutumiselle, ei juurikaan paranna unionin neuvotteluasemaa. Kuitenkin talouden hiili-intensiteetin vähentäminen ja uusien kasvavien markkinoiden hyödyntäminen voisivat olla hyviä syitä sitoutua syvempään tavoitteeseen. Kunnianhimoinen tavoite voisi myös tukea muiden maiden, esimerkiksi Japanin ja Australian, ilmastopoliittisia toimia sekä kasvattaa luottamusta EU:n ilmastopoliikkaan suurissa kehitysmaissa.

EU:n 'yhteen oikeudellisesti sitovaan sopimukseen' perustuvan neuvotteluposition epäuskottavuus johti osaltaan unionin marginalisoitumiseen Kööpenhaminan ilmastoneuvotteluissa. Yhdysvalloille sitoutuminen tällaiseen Kioton pöytäkirjan elementteihin perustuvaan sopimukseen on mahdotonta sisäpoliittisen tilanteen takia. Myöskään johtavat kehitysmaat eivät vielä ole valmiita hyväksymään oikeudellisesti sitovia päästövähennyssitoumuksia.

Paluu ns. kahden raiteen lähestymistapaan, jossa Kioton pöytäkirjaa jatketaan samalla kun Yhdysvalloille ja suurille kehitysmaalle luodaan uudenlainen sopimusinstrumentti, olisi poliittisesti ja käytännöllisesti mahdollinen vaihtoehto. EU:n pyrkimys saada aikaan yhteinen, oikeudellisesti sitova sopimus kaikille osapuolille kannattaa silti pitää pitkän aikavälin tavoitteena.